

LITERATORUL

Apare Duminică

— Duminică, 3 Februarie 1880 —

Abonamentul: pe trei luni 3 lei, pe șase luni 8 lei.— Anunțurile: pe pagina 15 și 16 linia 30 b.

Scrisorile nefrancate se refușă.

Administrația Str. Stirbey-Vodă No. 9.

SUMARUL: Ecurile Noptei, — Frumoasa Grecă, poezie, — Tipuri dispărute: III Surugiu, — Arta versurilor: despre Eliziune de A. A. Macedonski — Cronica, — Aquarele II: Da-ți săracilor — Plimbare: funebra — Revista Teatrală de B. Florescu, — Risipă și Mizerie de Mihail Dimitrescu, — Gloria și Uitarea, poezie — Câte-va cuvinte asupra poeziei de Th. M. Stoiculescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj Ecurile Noptei¹⁾

Nuima-mă ce se lăbată,
Bată,
Bată căci beat de amor,
Mor!

Pe brațe-mă iată se 'nelină,
Lină;
Viața se 'mă ceară i-așii da,
Da!

1) Acest gen de versificație, și cel mai greu, este încă necunoscut în limbă. În limba franceză nu există asemenea de cât o singură poezie cu ecouri: «*La chasse du Burgreve*» de Victor Hugo.

Le-am scris pentru ca să arătăm corului broșese de versificatori până la ce grad de flexibilitate limba Română poate să ajungă cu condiția însă că ea nu te atinge de ea până nu scii s'o mănnesci. Dăr dănsii mai au încă mult de învățat până să înțeleagă măcar ce este flexibilitatea unei limbi. Ar fi ocaziunea de sigur să le zicem aici: la școală! De oare-ce ar trebui însă să-i trimetem dimpreună cu ceata pretinsă literară a d-lui Maiorescu și chiar cu d. Maiorescu cu tot, îi poftim pur și simplu să nu se mai napustească asupra bietului public, *extaziat*, cu poezii cari nu sunt poezii și cu versuri cari nu sunt versuri.

LITERATORUL

Afară e nori, furtună,
Tună !
In casă, pace și traiu,
Raiu !

Cu buzele 'n foc brunite,
Unite,
Nu mai formăm amânduoî
Duoî !

Ca șerpi de flacări, plăvițe
Vițe
Din përu'i, m'ard, mă omor,
Mor !

Mor, dar incaî o să plângă
Lângă
Piatra subt care-oiu zăcea,
Ea !

Ah ! jalea mea e adâncă,
Âncă
N'am viețuit și disperu,
Peru !

Dér ea, sërutări o miă,
Miă
Imi dă ș'ast-fel redeviu
Viu !...

Atuncî privirea-mi revarsă,
Arsă
De al plăcerii pojaru,
Jarü !

Iar luna, întunecată,
Cată
La noi, printre nori umblând,
Blând !

Și 'n nori când dënsa dispare,
Pare

În umbră simu'î cel dalb,
Alb !

Fioru-atunci mă petrece,
Rece
Prin pfept ca un ascuțit
Cuțit !

Că 'n lume asemănare
N'are
Dând lumii ocol împrejur,
Jur !

Sprincene, vin să se 'mbine
Bine,
Umbrind pe feți de ninsori,
Sori !

Chipu'î într'una, plăcere,
Cere !

Dulcile'î vorbe ce 'ncântă,
Cântă !

Adio zile amare !...
Mare
Făcu fericirea mea,
Ea !

Acel ce-amorul desminte,
Minte !
La noi, cu farmecii divine,
Vine !

Amorul crezut o poveste,
Este !
Iată 'î în inimă-mi chiar,
Iar !

Al. A. Macedonski.

1880, Ian. 25.

C R O N I C A

„Literatorul“ va publica în curând un articol intitulat „Despre adevărata critică.“ Nimic mai curios într'adevăr de cât modul cum se face critică în țara noastră. Mi veți dice că nici o dată un critic nu poate mulțumi lumea, și mi se va cita vorba aceluși artist de care un critic disese că făcuse *aproape* un cap de operă. Întâlnindu-se amândouă, actorul disese criticului: „E o vorbă prea mult în articolul D-tale. — Si care? — *Aproape!*“ Dér totuși întreb pentru ce critica e atât de respectată în Franția, de desprețuită la noi, în cât lauda a ajuns să nu mai măgulească pe nimeni. Sunt mai multe cause; dar cea d'ântâiu este că chiar criticii sunt ignorenți și vorbesc adesea de artă ca orbii de culoare. Din aceiași cauză vine și disprețul pentru tot ce e românesc, dispreț pus în principiu de unii, și laudele exagerate ale altora. Nu că și unii și alții nu simt că unele lucruri ar putea fi mai bine, dar, ignorând principiile și regulele, n'au un fir conducător, prin care să descurce cauzele și efectele, și să ajungă a pune degetul pe rană. O probă curioasă a acestei neștiințe, am găsit-o într'un articol deja uitat al d-lui Ascanio despre Ludovic al XI-lea, de Casimir Delavigne. Ne aducem bine aminte că d-l Ascanio privea pe Ludovic al XI-lea ca un product al școalei romantice estreme, pe când tocmai Casimir Delavigne a vrut a face reacțiune în contra romantismului, neadmițând din romantism de cât foarte puține lucruri, și școala sa și a lui Ponsard s'a numit de Francezi Școala Bunului simț. Departe de a cădea în escesele romantismului, Delavigne are din contra prea multă cumpătare, prea multă sfială, prea mult clasicism. Mai departe, d-l Ascanio dicea că Ludovic al XI-lea era cucernic; el nu era cucernic; el era superstițios. Sau d-l Ascanio confundă superstițiunea cu cucernicia, séu d-sea nu cunoasce adevărata valoare a vorbeii românești, séu, cea ce credem mai mult, s'a înșelat asupra elementelor estetice ale caracterului lui Ludovic al XI-lea, pe care d-sea poate să le găsească în Quentin Durward de Walter Scott.

Din cauza acestei ignorențe generale a început de mult la noi să se mulțumească societatea cu două vorbe căror declarăm războiul cel mai înverșunat. Prima este: „E bine pentru noi!“ Eu mă mir cum un Român poate pronunța aceste cuvinte, fără ca roșafa să i se sue în obraz. Un lucru e bun séu nu e bun; decât nu e bun, nici pentru noi nu e bun.

Il n'est pas de degrés du médiocre au pire, mai ales în artă. Nu vedeți că așa s'a umplut lumea de mediocrități slăvite, bine plătite, dar desastroase pentru literatură, artă și știință. Timpul nostru se poate numi timpul mediocrităților: tot așa e și în învățatură. Lyceurile noastre nu sunt create de cât pentru a produce mediocrități. Legea chiar proclamă acestea, căci nota de trecere e 4, a cărei valoare după regulament este *mediocru*. E destul pentru noi ca cine-va să fi făcut studii mediocre pentru a-i deschide ușa care duce la onoruri și a tot putere.

O altă vorbă cu care nu mă pot împăca este aceasta: „Da, are talent!“ zisă adesea cu o oare-și care nutrește desprețuitoare. Să fi introdus un gen nou literar, să fi învechit în literatură, semnalând fie-care zi cu producerea unei pagini noi, aprobată de toți în ea însăși, tot aceeași recompensă, tot un desprețuitor: „Da, are talent!“ Și nimic mai mult. Neștiind analiza, nu știți, sormanți criticii, a arăta ce este bun într'o operă, și vorbele voastre neprecise lasă ideea într'o obscuritate salutară pentru voi. Și toți capătă de la voi aceeași laudă estină, toți chiar autorul lui *Predilă*.

Et c'est n'estimer rien qu'estimer tout le monde.

Si tu păcătuiești între alții, frate Lauriane. Adu-ți aminte de ce ai făcut cu Zamfirolu; Alessandri zisese de soldații turci că sunt *cultură prădalnică*. D. Zamfirolu se vede că n'a înțeles bine pe prădalnic, și și-a permis să facă hoști pe glorioșii nostri soldați zicând:

Si cultura prădalnică din munții României...

Si d-ta, domnule Laurian, vii să lauzi pe Zamfirolu, și spre a ne da o idee de maniera sea, alegi tocmai bucată în care tocmai este acest vers, care ar fi nepatriotic, dac' ar proba alt-ceva decât că d. Zamfirolu n'a înțeles vorba prădalnică. Si mai observă că nu e 'o laudă a compara pe cine-va cu un vultur; cu o acvilă, e alt-ceva. Mărturisește că t'ai păcălit, frate Lauriane. Se vede că și ai făcut studiile în Belgia.

Fiind obiceiul de a termina cronicile prin ceva nostim, alergăm la „Timpul“ unde scriu celebrii Eminescu și Slavici. Sunt sigur că vom găsi de ce să rîdem. Tocmai! un articol subsemnat Nicodem. Cât ar rîde un Francez de acest pseudonym, care în Franța e identic cu *prost*. Articolul corespunde cu semnătura. Invităm pe autor să-și mai facă clasa V-a, ca să învețe istoria Israelitilor. Știți unde se găsesco Niniva după d-l Nicodem? În Babylonia! Credem că vom face un adevărat serviciu d-lui Nicodem spunându-i că Ieremia nu-a putut asurzi po regii Assyriei,

căci nu mai exista Assyria când Ierusalim fu distrusă, că Ieremia a murit în Egypt, și în fine că nu țipetelor lui se datoresce întoarcerea Israelitilor care s'a făcut sub Perși, după distrugerea Babyloniei.

S'apoi unor asemenea învățați se nu le strigi: la scoală, băețoi! Ba da, căci găsesc casul d-lui Nicodem tot atât de curios ca și al acelui redactor al „Telegrafului“ care puneă Aix-la-Chapelle în fundul Franței.

B. Florescu.

RISIPA și MIZERIE

«Elle était de ce monde où les plus belles choses
Ont le pire destin!»
(Malthus)

Florica Ploeanu luase în căsătorie pe un pictor distins, numit Mihnea Petreanu. Vioae și naivă, doamna Petreanu, nu văzuse la început în măritiș de cât un simplu fapt care-i promitea o libertate mai largă, și un pas mai mult făcut către acea țintă a cugetărilor tuturor ficelor Evei: realizarea dorințelor și satisfacerea capriciurilor feminine. Dar îndată ce deveni mamă, tinăra Florica simți cât de mare, și de penibilă îi era sarcina, și și concentra toată afecțiunea și îngrijirile asupra micului Mircea, cel d'antăiu fruct al hymenului lor.

Din minutul aparițiunei pe pământ a micuței lor odrazle, juna mamă nu mai avu de cât o singură speranță, o singură aspirațiune: aceea de a pregăti prea scumpului său fiu un drum presărat cu flori, un viitor rizător și strălucit.

Frumoase iluziuni, iluziuni ce numai în inima unei mame pot să se con-ceapă! Ea nu stia, vai! că a iubi peste măsură un copil este a-i pregăti un trist viitor, căci este al *strica*.

Pe când dânsa se nutrea cu aceste speranțe, Providența, care adesea orî pune la cercare simțimintele omenești, îi trimise numai de cât un al doilea copil, pe Profira, dăr inima mamei nu mai avea dragoste și pentru această fragedă creatură: o revărsase toată asupra primului-născut: sormană fată păru de la primii săi pași, devotată nenorocirei. Nu trecu mult timp după aceea și d. Petreanu căzu greu bolnav de friguri-tifoide, și în urma unei suferințe de zece zile, părăsi lumea cu toate plăcerile și mizeriile ei, spre a se duce să primească, colo sus, în lumea cea-l-altă, resplata ce-i rezervase Creatorul pentru virtuțile se-le. Domnul Petreanu mort, văduva Florica se abandona cu totul prea vinovatei se-le prevenințe pentru cel dintăiu copil, Mircea, pênă în minutul când, și ea la rîndul său, părăsi regiunile pămăntești spre a se duce să regăsească pe iubitul său bărbat.

Mircea, care, după legile de atunci, moștenise numai singur pe mama sa, uită numai de cât pe tânăra sa surioară, și se aruncă în vârtejul lumii, în care se lăsa să fie rătit de pasiunile sale. Florica, ne având altă avere de cât zadarnica moștenire a părintelui său, — ce se compunea din câte-va tablouri, — fu constrânsă a se retrage într'o cocioabă de casă, în care 'și petrecea viața cu inima sfâșiată de întristare, delăsată cum era de toți. Sărmana floare!... abia dezvoltată, dânsa se găsea cu totul vestejită! Cruda nenorocire nu respectase nimic: nici tinerețea, nici frumusețea sa: ea își înfipsea ghiarele într'o inimă ce n'avea de cât șase-spre-zece ani!... Vai! dacă ar fi văzut'o cine-va de sigur c'ar fi fost coprint de durere și de compătimire, și ar fi exclamat, cu fața înecată de lacrimi, versurile lui Millevoye:

*La fleur de ta vie fut fanée:
Il fut rapide ton destin!
De ton orangeuse journée
Le soir touche presqu'au matin!*

În timpul unei, când nopțile sunt așa de lungi, în zadar se silea Porfira să 'și reînălzească la vatră, în care nu mai rămăsese de cât niște cenușe rece, membrele sale înghețate de frig. În zadar se silea să mânuiască furca și acul, singurul izvor al existenței sale. Biata copilă!... degetele sale înțepenite de frigurile tomatice, refuza să o mai servească! Câte o dată pieptul său se rădica cu osteneală, un suspin eșca din trăsul, suspin mult timp comprimat, și o lacrimă amară cădea încetinel din frumoșii săi ochi negri, ca și cum ar fi voit să anunțe o suferință fizică și morală mai presus de puterile unei debile femei. Cu toate acestea, plânsul nici-o dată nu-l turoură ochii; copil al nenorocirei, sufletul cel candid al Porfirei se deprinsese a privi cu dispreț suferințele ce o încingrau, și a le îndura cu stoicismul unei martire.

Dar pe când dânsa ducea o viață atât de amărată, pe când dânsa își purta cu bărbăție mizeria, singura sa avere, — Mircea, fiul cel resfătat, fratele său sbura din serbătoare în serbătoare, târit de tovarășii plăcerilor sale. Nu era bal la care să nu participe și să nu fie obiectul admirațiunii tuturilor, admirațiune ce 'și-o câștigase numai prin pictrile prețioase ce luceau în degetele și pe pieptul său, prin eleganța costumelor, prin manierele și măestria cu care dănțuia. Concerte, ospete splendide, cafeuri-cântânde, în fine tot ce opulența și predigalitatea pot să procure nesațiului omeneasc, era partea sa. Fratele cel rău nu se îngrija câtu-și de puțin măcar, văzând pe sora sa cufundată în mizerie. Ce 'i păsa lui dacă dânsa n'avea un codru de pâne cu care să 'și potolească foamea? Era de ajuns să se ospeteze el și cu al săi. Ce 'i păsa lui dacă dânsa nu avea un lemn cu care, însuflețind căminul, să 'și desamortească membrele? Destul numai ca el și cu al săi să petreacă în orgii nocturne, în căldura beției și a desfrânării. Ce 'i păsa

lui de suferințele amare ale surioarei sale, lui ale căruia preocupățiunile nu se concentrau de cât asupra jocului de cărți și asupra partidelor de plăceri? A câștiga la cărți: iată dorința sa; a petrece: iată unica sa fericire!

Dar fericirea de care se bucura nu avu o durată lungă. Ca toate lucrurile nestatornice ale lumii aceștia, ea se schimbă spre a face loc antagonistei sale, nenorocirea. Patima desfrântată a jocului îl cuprinse și 'l birui, și Mircea perdu, nu mult după aceea, tot ce mai poseda din sfărâcăturile moștenirii scele maternelne.

Intr'o zi, trei din cei mai lacomi creditorii ai scelei puseră mâna pe toate bunurile scele, și 'l goniră din bogata sa locuință. Desprețuit de aceea pe cari îi considera ca amici ai scele, Mircea nu mai știa ce era să se facă. Vai! cât de înspăimântătoare i se păru ideea de a trece din simul plăcerilor în acela al nenorocirilor, dintr'o casă elegant împodobită, într'un bordeiu mizerabil!

O cugetare infernală trecu cu repeziciunea unui fulger prin spiritul său: aceea de a se sinucide! Dar de o dată, simțimântul de onoare ce se silise părintele său a 'i inspira, reveni în memoria sa, și Mircea alungă cu oroare departe de sine această idee culpabilă.

Atunci, — poate pentru prima oară din ziua în care muma sa expirase, — își reaminti că are o surioară, sânge din sângele tatălui său, o surioară pe care o părăsise în brațele mizeriei într'un clipe atât de mișelesc. Se determină dar a se duce să implore ertarea sa, și să 'i ceară un adăpost.

Era seară când se îndreptă spre mizerabilul locaș în care Porfira își făcea martirul; însă când ajunse, o găsi deșartă. În zadar strigă pe soră-sa pe nume de mai multe ori. . . . numai ecoul respunse glasului său!

Era prea târziu!!!

Sermana Porfira murise cu o zi mai înainte, victima frigurilor și lipsei de nutrimânt! Ea murise, și expirând se rugase lui Dumnezeu cerându 'i ertare pentru acela care fusese autorul nenorocirilor scele. . . .

Brăila, 1880 Ianuarie 5.

Michail Demetrescu

Gloria și Uitarea

Gloria într'astă lume
Și uitarea, astă-zi sunt
Două umbre, fără nume,
Ce rămân dupe mormânt.

Una 'n purpură aurite,
Stă cu capul ridicat;
Alta 'n haine sdrențuite,
Tristă, 'l fine aplecat!

Th. M. Stoiculescu

TIPURI DISPARUTE

III

SURUGIUL

„Căruța poștii de dimineață,
Din zorii zilei pe drum era,
Și surugiul cea sa viață
Pe cai petrece, pleznind, striga :

„Mănâți cu toții domol la vale,
Meru la culmea ce o zăriți,
Acolo 'y poșta, sfișit de cale,
Unde voi trebui să odihniți.

„Voi odihniveți, dar ticălosul.
Eu n'am odihnă p'acest pământ,...
Sufletu-mi sbeacă la 'ntunecosul
Al dugii mele vecinic mormânt.

„Cât am iubit'o, voi sciti de tare,
Voi țineți minte ce goaună dam
Grăbind prilejul de s'rutare...
Ah! ce ferice p'atunci eram.

„Evam ferice, dar cruda-mi soartă
Puține zile mi-a fost zămbit,
Căci eu pe draga-mi o văzu'i moartă,
Și eu la viață fui osândit!

Era un frumos flăcăiandru de opt-spre-ceze ani surugiul, cu obrazii pîrguiți în sóre, care și petrecea viața sa călare pleznind din biciu și cântând. Umbla de la o poștă la alta ca pe moșia lui. Văra, în arșița soarelui, cu cămașa desfăcută la pîept; toamna cu pîeptul biciuit de viforul încărcat de zăpadă.

Orî de mâna duoi-spre-zece cai în șir, orî de mâna opt, înaintași, tot așa de iute gonea, și de la Ciolănești la Talpa 1) se

1) Ciolănești și Talpa, două poște pe drumul cel vechiu al Craiovei.

ținea vârtej numai pulberea drumului, iar hăiturile i să auzeau cale de un sfert de poștă și mai bine.

De subt căciula lui de oaie neagră, pusă cam într'o urechiă, scăpa un păr inelat și stufos, ce scăpăra în razele soarelui miș de schintei de aur. Și 'l iubeau toate fetele mari și toate nevestele de la Talpa, și toate nevestele și toate fetele mari de la Ciolănești.

Dar el nu iubea, în afară de murgii lui de cât pe Ruxanda, fata hangiului de la Talpa.

Că o întâlnește în asfințitul soarelui într'o porumbiște, și 'i făcuse salbă din sfanții ce strânsese dupe bacșișuri...

Și 'i cumpăraseră flori de tirg și panglice în trei fețe tocmai de la Pitești, pentru ca să 'și le împletească în păr și să joace cu ele Dumineca la horă.

Iar de la Ciolănești la Talpa de-aia să ținea vârtej pulberea drumului, și când era și când nu era de dus vr'un olac!

Ioniță, feciorul vetafului de la Curtea boierească, veni însă într'o bună dimineață să împețească pe Ruxanda, așa că, peste trei săptămâni, să întinse nuntă mare în curtea hangiului, măcar că plânsese biata Ruxanda pene ce 'i secaseră ochiul și 'i vestejiseră în față florile tinereții.

Și a doua zi, sosi în curtea poștei olacul, dar fără surugiū, că frumosul flăcăiandru, cu obrăjii pârăguiti în soare, cu căciula de oaie neagră, pusă cam într'o urechiă și cu părul inelat și stufos ce scăpăra în razele soarelui miș de schintei de aur, își răpusese viața și zăcea mort într'un șanț al drumului.

Iar de atunci, pene în zilele noastre, nu s'a mai văzut pulberea de pe drum țându-se vârtej între Ciolănești și Talpa.

Al. A. Macedonski

Frumoasa Greacă

O! cât iubesc frumoasa greacă
 Cu ochii gânditori
 Ce când subt gene lungi s'apleacă
 Simți miș de dulci fiori!

Statue 'n marmoră sculptată!...
 Pe sin cu fulgi de nea!
 Chiar Dumnezeu, numai o dată
 De s'ar uita la ea,

Coprins de-o patimă-omenească,
 El, Dumnezeul Sfânt,
 S'ar face om ca s'o iubească,
 Schimbându-și bolta sa cerească
 P'un colț mic de pământ!

1878 Sept. 6 Buc.

Al. A. Macedonski

AQUARELE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

II

DAȚI SĂRACILOR

Dați săracilor în toate timpurile : dați-le mai ales în timp de iarnă. Căsuța e pe jumătate îngropată sub zăpadă. Fereastra e lipită cu o hârtie, care sbârâne la vânt; pe coș abia ese nițel fum.

Bătrâna bunică tremură sub un zăblău numai sdrențe în patul pe care a pironit-o boala. Două copii, două umbre, plâng trântiți lângă dânsa. Unul Țice : „Mi-e frig”, cel-alt șoptește : „Mi-e fôme, mamă.” Muma copiilor, de și ténără, a îm-bătrânit de nevoi și griji, de când a rămas văduvă. Ne mai având nici o speranță, ea șeade pe o laviță, cu capul rezemat de mână, cu o privire stranie și întunecată. Bătrâna se înfiorează; ar vrea și n'ar vrea să-Ț ghicească gândul. Ce n'ar face o mună pentru a-și scăpa copii? Ușa dărăpănată e împinsă. O dómână, un domn se arată. Mila e scrisă pe fața lor. Ei aduc de mâncare și bani.

Eată copii scăpați de mórte, pôteși muma lor de rușine. Oh! dați săracilor în toate timpurile; dați-le mai ales în timp de iarnă. *B. Florescu.*

Plimbare funebră

Era un copilăș frumos, plin de grații și de voieșie; în veci rîdea, par' c'ar fi înțeles că timpul fiindu'î măsurat, el nu-l putea perde în plînsuri ca ceî-l-altî copil. Era de patru ani; nimic nu-î plăcea mai mult de cât să-l ia mîsa în brațe și să-î cînte un dulce cîntec. În acea seară, sîrmanul copil, chinuit de o boală fără leac, întorcea spre mîsa privirile sale suferinde, și, ducînd mîna la gît, 'î dicea cu drag: „Scoate asta, mamă, scoate asta.” Apoi ceru să meargă în brațele mamei și o tot împingea înainte: „Umbă, mamă, umbă.” Si mîsa se puse să umble din odaie în odaie; bietul copil părea că vrea să fugă de soarta sa. „Cîntă, mamă, cîntă.” Si biata mamă, stăpînindu-și lacrimile, înecîndu-și plînsul, se puse a-î șopti cîntecul lui favorit. Când tăcu muma, copilul cînta cu îngerii din cer.

B. Florescu

Gîte-va cuvinte asupra Poeziei

Poezia este expresiunea cea mai înaltă a cugetărei omenești. Ea se ridică cu mult mai sus de manifestațiunile obișnuite ale omului; și în transporturile poetice spiritul nu și mai aparține: el este dus de impulsione a unei forțe superioare și stranice.

Imaginațiuni superioare au fost primele, cari au resimțit iluziunile divine ale poeziei, pe care mai tîrziu le-au transmis în inimile poporului. Ast-fel, poetul depinge ceea ce simte și poporul simte aceea ce poetul a depins.

În anticitate se zicea că în poezie este ceva divin; însă astăzi nu putem admite de cât aceea ce se numește *vocațiune*, adecă acea influență secretă de care ne vorbește Boileau:

C'est en vain qu'au Parnasse un téméraire auteur,
Pense de l'art des vers atteindre la hauteur:
S'il ne sent point du ciel l'influence secrète,
Si son astre en naissant ne l'a formé poète,
.....

Accea ce se numește inspirațiune nu este de cât abundența cugetărilor și exaltațiunea forțelor inteleginței: când un vas este plin peste măsură, el se revărsă; când desvoltările cugetărei dau aripă sufletului, el își ea avîntul și sboară. — Fenomenul inspirațiunei nu este alt ceva, de cât o urmare a legilor cari prezidă intelegința, și inspirațiunea variază după natura și intensitatea ei, — Cu cât intelegința este mai desvoltată și mai pătrunzătoare, cu atât inspirațiunea este mai matură și mai vioae.

În sufletul omenesc poezia este simțimîntul viu al frumosului. Poezia este